

POSUDEK NA BAKALÁŘSKOU PRÁCI KRISTÝNY OMASTOVÉ
PROBLEMATICKÉ ČTVRTI LISABONU

červen 2011, 43 stran

Kristýna Omastová si jako téma své bakalářské práce vybrala sociální situaci v problematických čtvrtích Lisabonu. Tyto čtvrti jsou v podstatě dvojího druhu. Za prvé jsou to pozůstatky původních lisabonských dělnických čtvrtí, které spontánně vznikaly na přelomu devatenáctého a dvacátého století v období průmyslového rozvoje. Jejich obyvateli jsou převážně chudí Portugalci, případně přistěhovalci z Evropy či Brazílie. Druhou skupinu představují čtvrti, v nichž se usídlili afričtí emigranti, kteří se do Portugalska masově stěhovali po vyhlášení nezávislosti bývalých portugalských kolonií. Obyvatelstvo je tedy převážně černošské, což kromě chudoby přináší i další problémy, vyplývající z odlišné kultury, stravovacích návyků a koneckonců a ze stále ještě ne zcela vykořeněného rasismu.

Autorka ve své práci vychází z osobní znalosti prostředí a z rozhovorů s obyvateli vybraných lokalit.

V první části se věnuje historii vzniku chudinských čtvrtí a mapuje jejich existenci v celém průběhu jejich existence. Naznačuje příčiny chudoby a její následky. Jde vlastně o začarovaný kruh, z něhož se jen velmi obtížně hledá cesta. Chudoba a špatné životní podmínky jsou hlavní příčinou nevzdělanosti obyvatel těchto čtvrtí, nevzdělanost jim nedovolí získat lépe placené, nebo vůbec nějaké pracovní místo. Proto jsou tato místa často centry organizovaného zločinu v zemi.

Ve druhé části popisuje autorka konkrétní situaci a problémy v nově vzniklé sociální čtvrti Quinta do Cabrinha, kam byli násilně přestěhováni obyvatelé dnes již zbořené čtvrti Casal Ventoso, kdysi nejnebezpečnější čtvrti Lisabonu. Na příkladu historie Casal Ventoso lze jasně dokumentovat, že problémy nezmizí spolu s ruinami domů. Právě naopak, mnohdy po přesídlení obyvatel dokonce narůstají. Nelegální obchod s drogami a zbraněmi se jen přestěhuje jinam, zpřetrhané vazby původních obyvatel však mají často negativní sociální důsledky.

Poslední část práce se zabývá převážně černošskou čtvrtí Cova da Moura. Ke všem problémům existujícím v chudinských čtvrtích se zde ještě přidává problém komunikační. Mnozí přistěhovalci z Kapverdských ostrovů totiž nemají jako mateřský jazyk portugalsčinu, ale některou z variant kreolštiny, což jim ještě více ztěžuje přístup ke vzdělání a na pracovní trh.

V závěru práce autorka naznačuje možná řešení. Vidí je v hlubší spolupráci problematických skupin se sociálními pracovníky a ve vzájemné toleranci napříč sociálními vrstvami.

Na práci lze ocenit vlastní autorčin výzkum přímo v uvedených lokalitách, dobrou znalost sociální problematiky a schopnost empatie. Výsledkem její práce je ucelený rozbor nejpálčivějších problémů současné městské aglomerace v hlavním městě Portugalska. Práci lze ocenit zejména proto, že samotní Portugalci se tomuto aktuálnímu problému spíše vyhýbají a mnohem častěji než vlastní ghetta studují riodejaneirsko *favely*.

Nesporným záporem práce je velké množství gramatických chyb, častá vyšinutí z vazby a špatné slovesné reky. Úroveň českého jazyka v žádném případě neodpovídá mé představě o úrovni znalosti mateřského jazyka absolventky FF UK.

Přes tuto výhradu se domnívám, že Kristýna Omastová splnila požadavky kladené na bakalářskou práci a doporučuji tedy tuto práci k obhajobě.

V Praze, dne 14.6.2011

PhDr. Jaroslava Jindrová
oponentka

